

Czynniki lokalizacji przemysłu

1. Podział i znaczenie przemysłu
2. Rewolucje przemysłowe
3. Czynniki lokalizacji przemysłu

1. Podział i znaczenie przemysłu

Rolnictwo

Usługi

Przemysł

Dział gospodarki, który obejmuje wydobywanie lub pozyskiwanie zasobów przyrody oraz ich przetwarzanie na potrzeby ludzi.

1. Podział i znaczenie przemysłu

Funkcje przemysłu

ekonomiczna

wytwarzanie dochodu narodowego
wytwarzanie środków produkcji
wytwarzanie środków konsumpcji

społeczna

wzrost stopy życiowej ludności
nowe miejsca pracy
źródło utrzymania ludności

przestrzenna

przemieszczanie się ludności
wzrost koncentracji budynków
zmiana środowiska naturalnego

Funkcja ekonomiczna (produkcyjna) polega przede wszystkim na pozyskiwaniu oraz przetwarzaniu surowców i półproduktów na artykuły gotowe. Funkcja ta obejmuje również:

- współtworzenie PKB,
- stymulowanie rozwoju społeczno-gospodarczego regionu,
- pobudzanie rozwoju innych działów gospodarki (rolnictwa, usług),
- przyspieszanie postępu technologicznego,
- kształtowanie struktury bilansu handlowego.

Funkcja społeczna przemysłu przejawia się m.in.

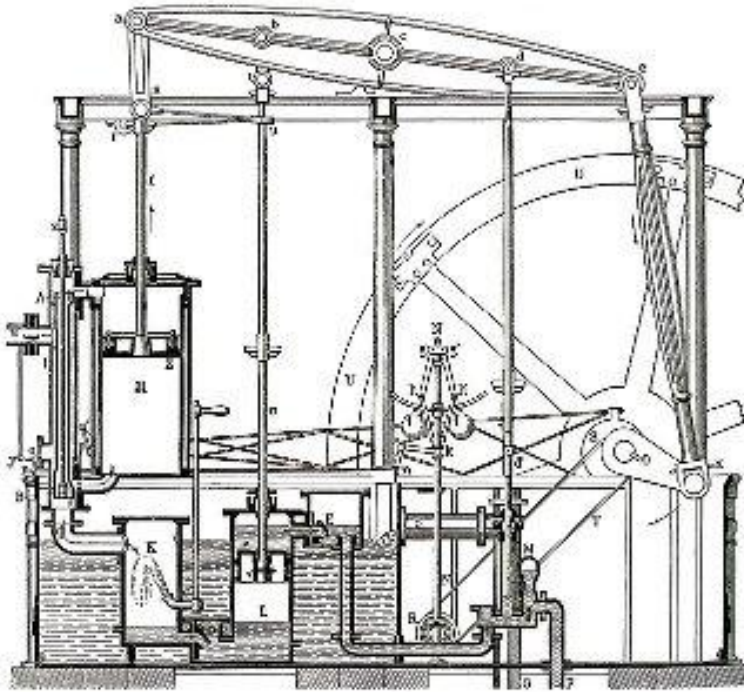
- w kształtowaniu struktury wykształcenia i struktury zawodowej ludności,
- w tworzeniu miejsc pracy,
- we wpływie na poziom życia ludności.

Funkcja przestrzenna przemysłu wiąże się m.in.

- z przekształcaniem środowiska przyrodniczego (np. zmianą ukształtowania terenu, degradacją gleb, zanieczyszczeniem wód i atmosfery),
- z przyspieszaniem rozwoju obszarów miejskich,
- ze zmianą sposobu zagospodarowania terenu (np. przekształcaniem nieużytków rolnych na tereny pod budowę zakładów przemysłowych).

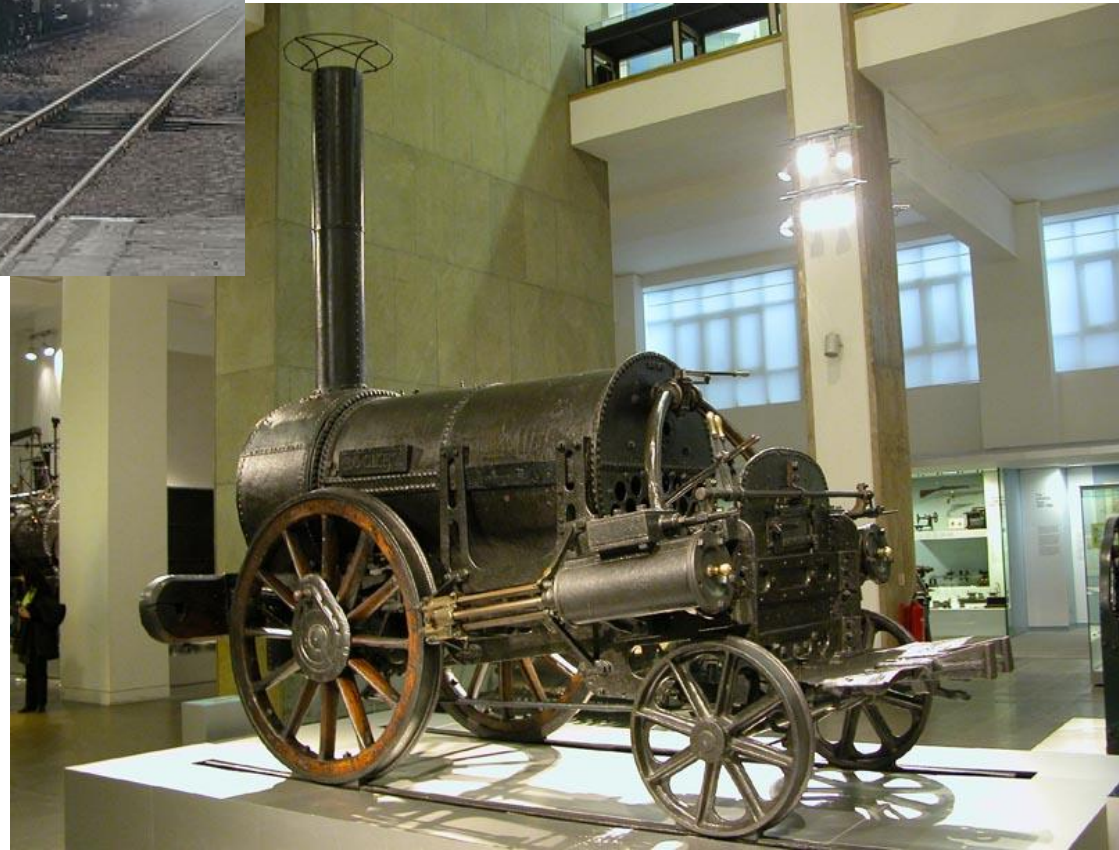
I rewolucja przemysłowa XVIII – XIX w.

Schemat ulepszonej maszyny parowej Jamesa Watta.

James Watt– brytyjski (szkocki) inżynier i wynalazca,

Silnik parowy jako innowacyjne źródło napędu

Silnik parowy znalazł zastosowanie do napędu statków

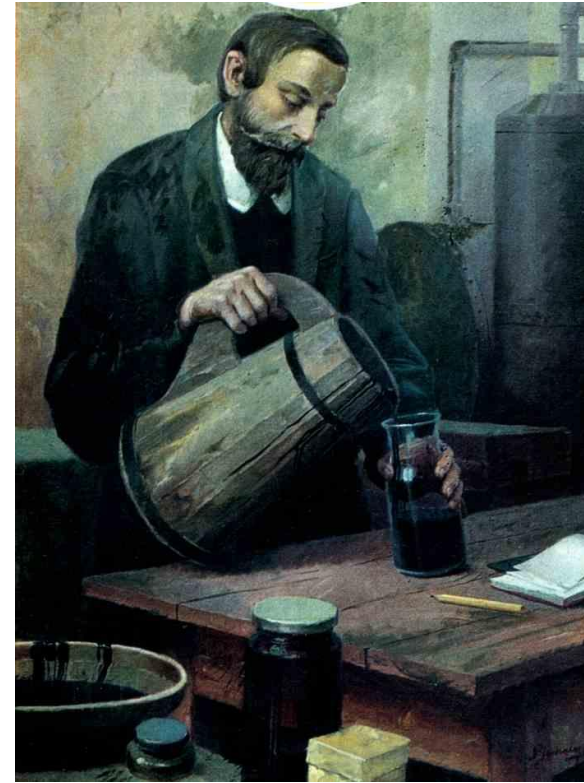

Silnik parowy zrewolucjonizował przemysł włókienniczy

II rewolucja przemysłowa XIX w.

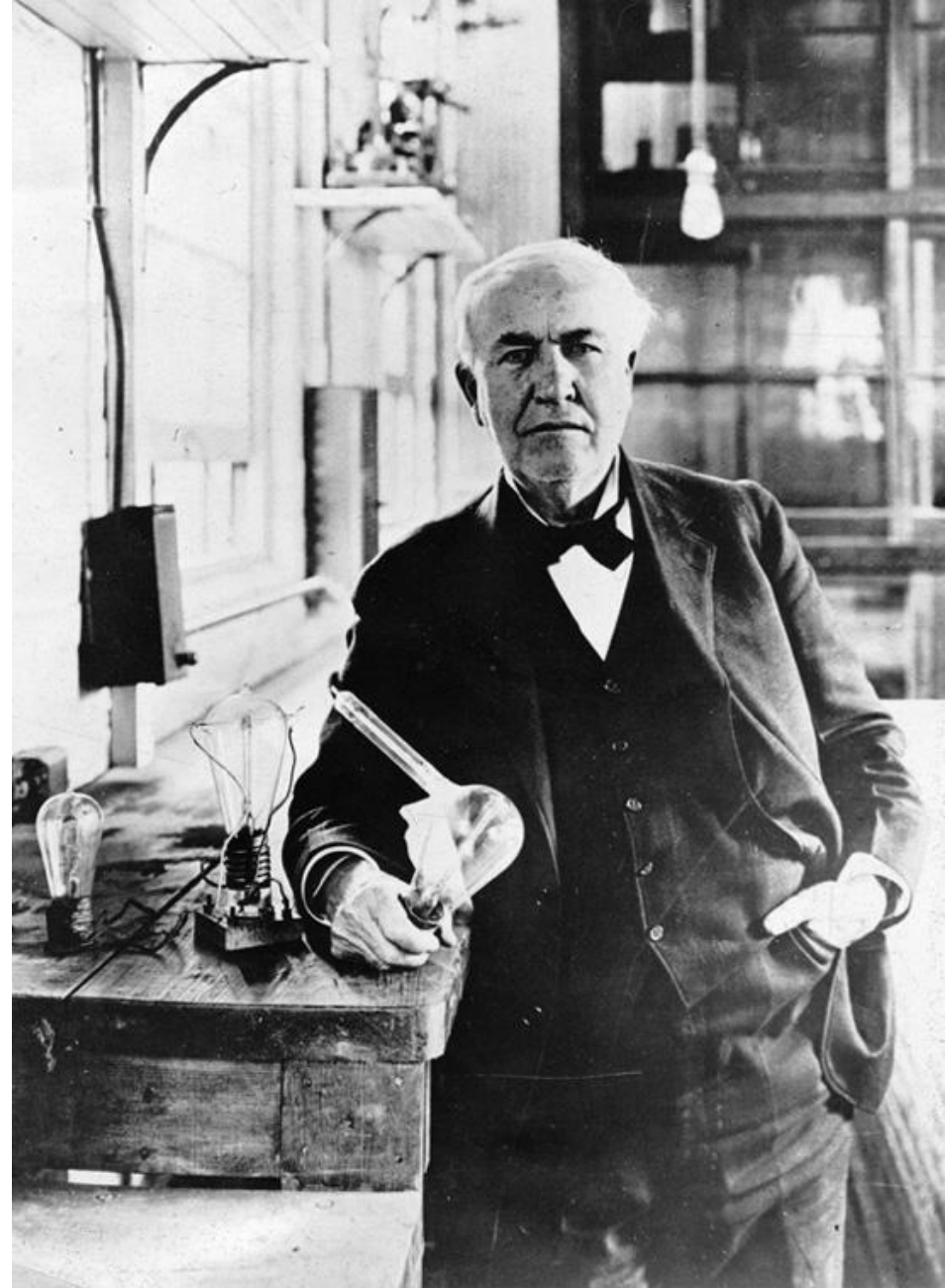
Miejsce zapalenia pierwszej na świecie ulicznej lampy naftowej w Gorlic

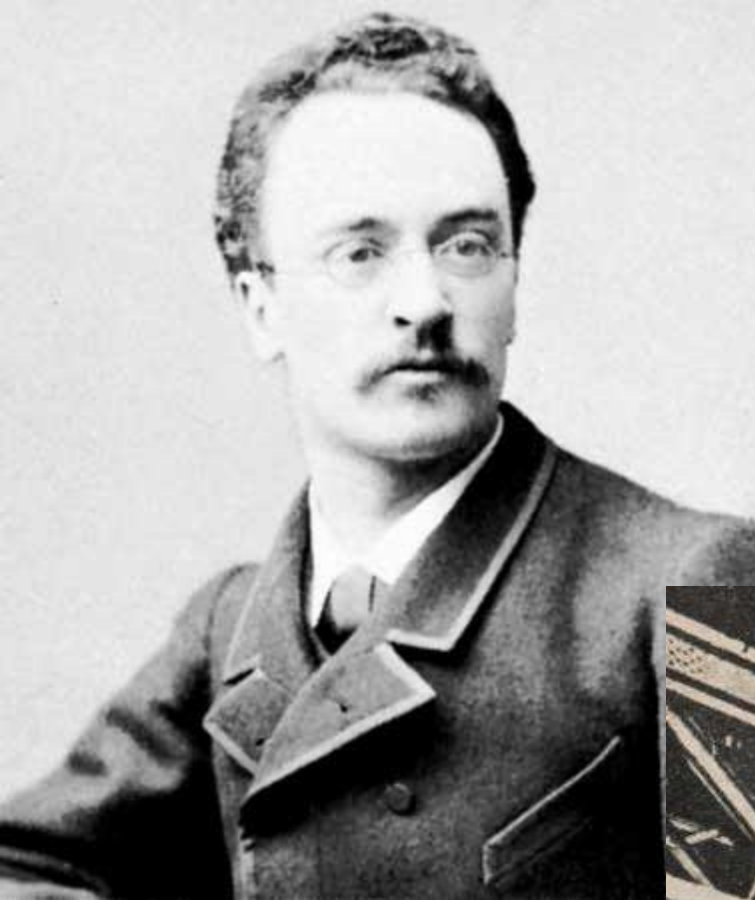
Jan Józef Ignacy Łukasiewicz – polski chemik, farmaceuta i przedsiębiorca, wynalazca lampy naftowej

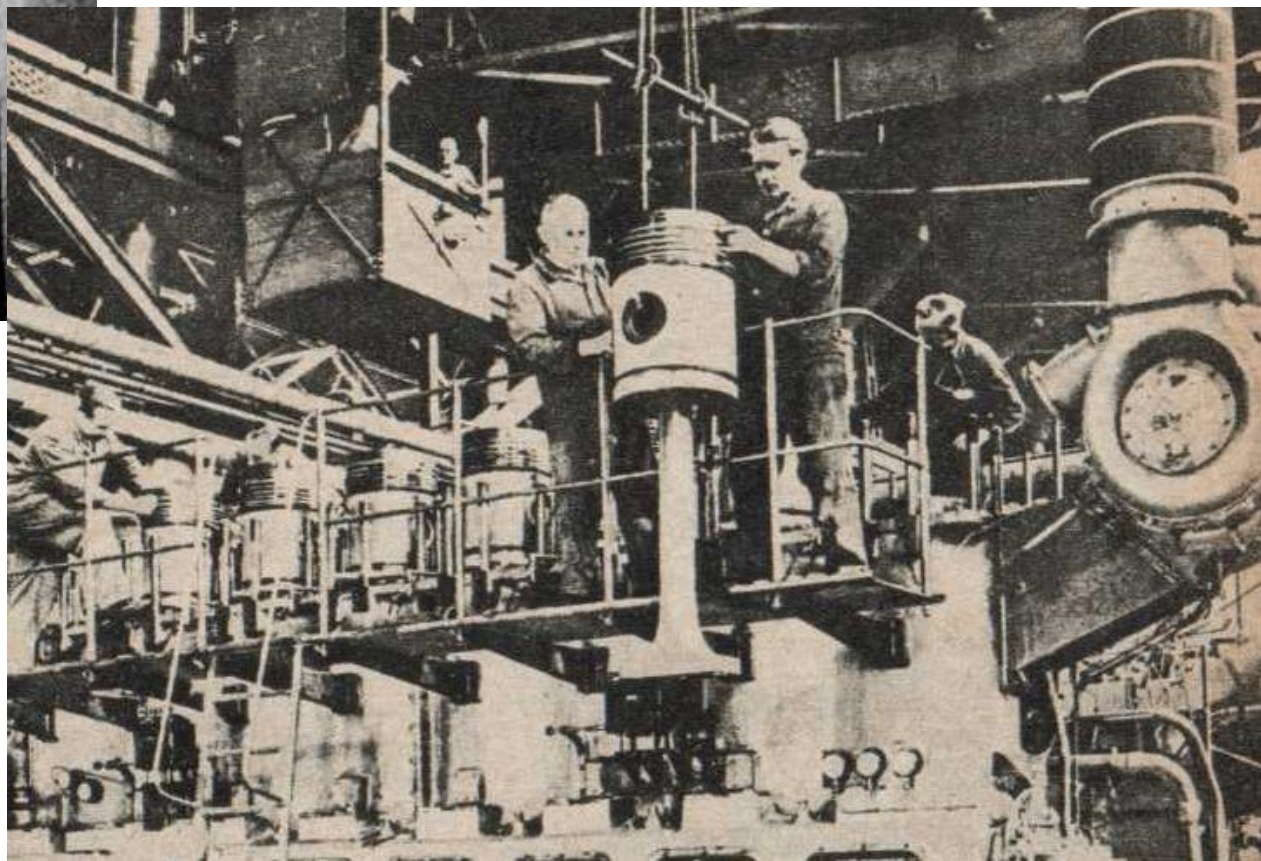
Opatentowany przez Grahama Bella telefon umożliwia postępowanie się na odległość

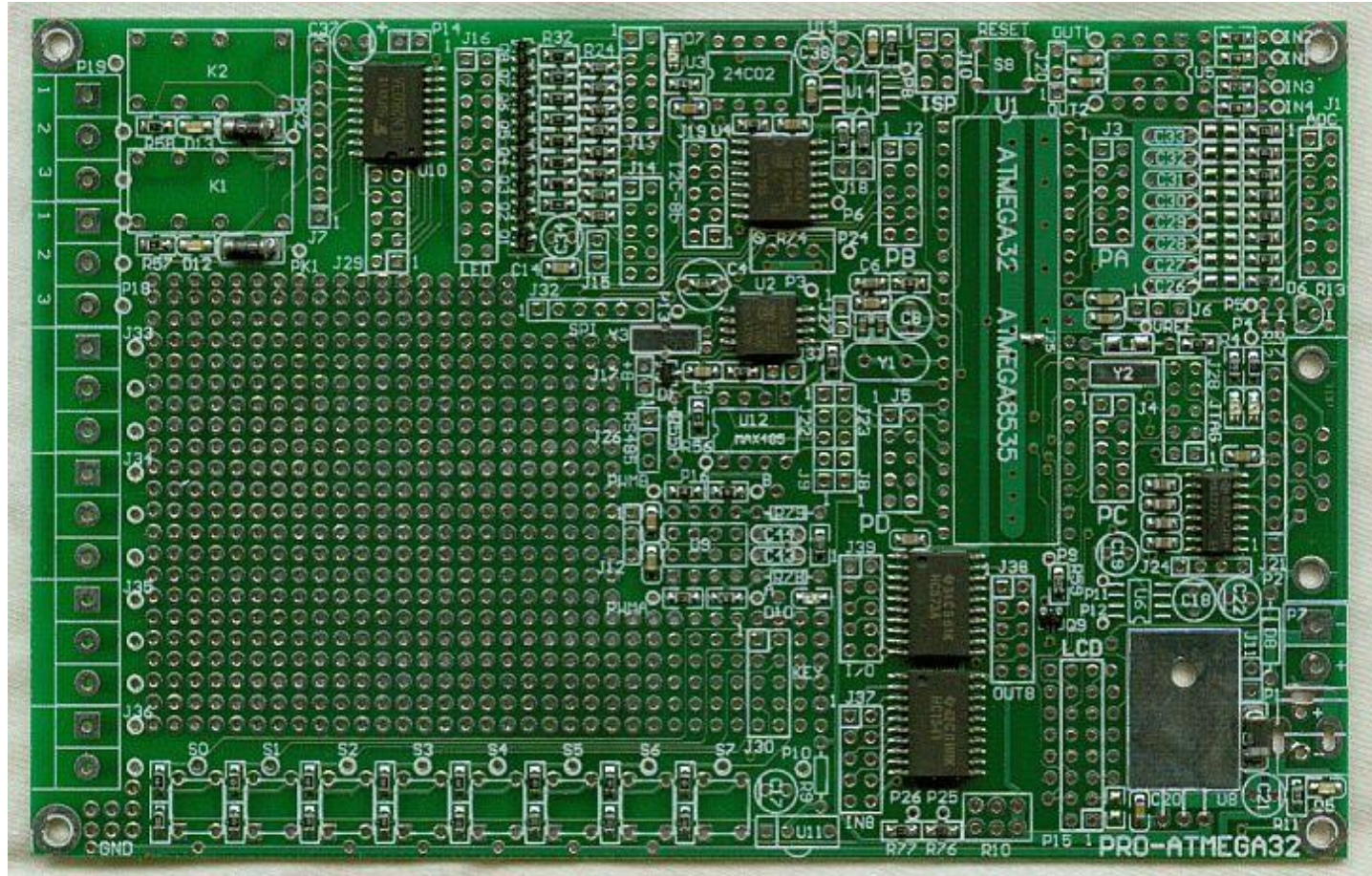
Żarówka wynaleziona przez Thomasa Edisona

Rudolf Diesel tworzy wysokoprężny silnik, doprowadzając do przełomu w dziedzinie transportu

III rewolucja przemysłowa XX - XXI w.

1958 r. – pierwszy układ scalony

III rewolucja przemysłowa XX - XXI w.

1968 r. – pierwszy komputer osobisty

III rewolucja przemysłowa XX - XXI w.

1973 r. – pierwszy telefon komórkowy

3. Czynniki lokalizacji przemysłu

Czynniki lokalizacji przemysłu

przyrodnicze

- Baza surowcowa
- Dostęp do wody
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe
- Warunki klimatyczne
- Ukształtowanie terenu

pozaprzyrodnicze

- Baza energetyczna
- Zasoby i kwalifikacje siły roboczej
- Zaplecze naukowo-badawcze
- Rynek zbytu
- Infrastruktura techniczna
- Kapitał

Przyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu

3. Czynniki lokalizacji przemysłu – baza surowcowa

3. Czynniki lokalizacji przemysłu – baza surowcowa

Szczególnie istotnym czynnikiem lokalizacji zakładów przemysłu chemicznego, włókienniczego i celulozowo-papierniczego jest **dostęp do wody**.

3. Czynniki lokalizacji przemysłu – dostęp do wody

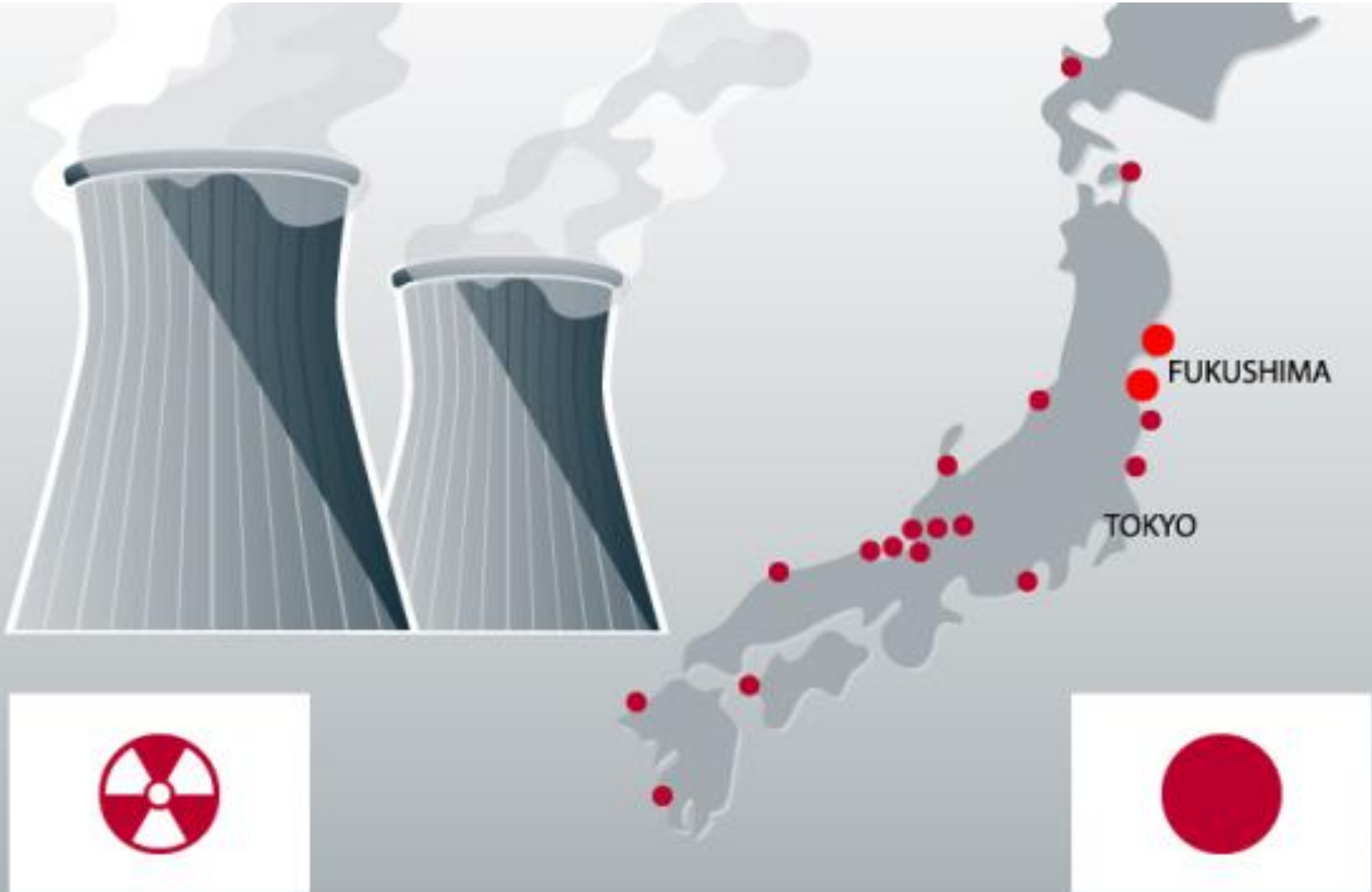

1. Szczecin
2. Świecie
3. Kwidzyn
4. Kostrzyn
5. Ostrołęka
6. Krapkowice
7. Klucze
8. Kielce

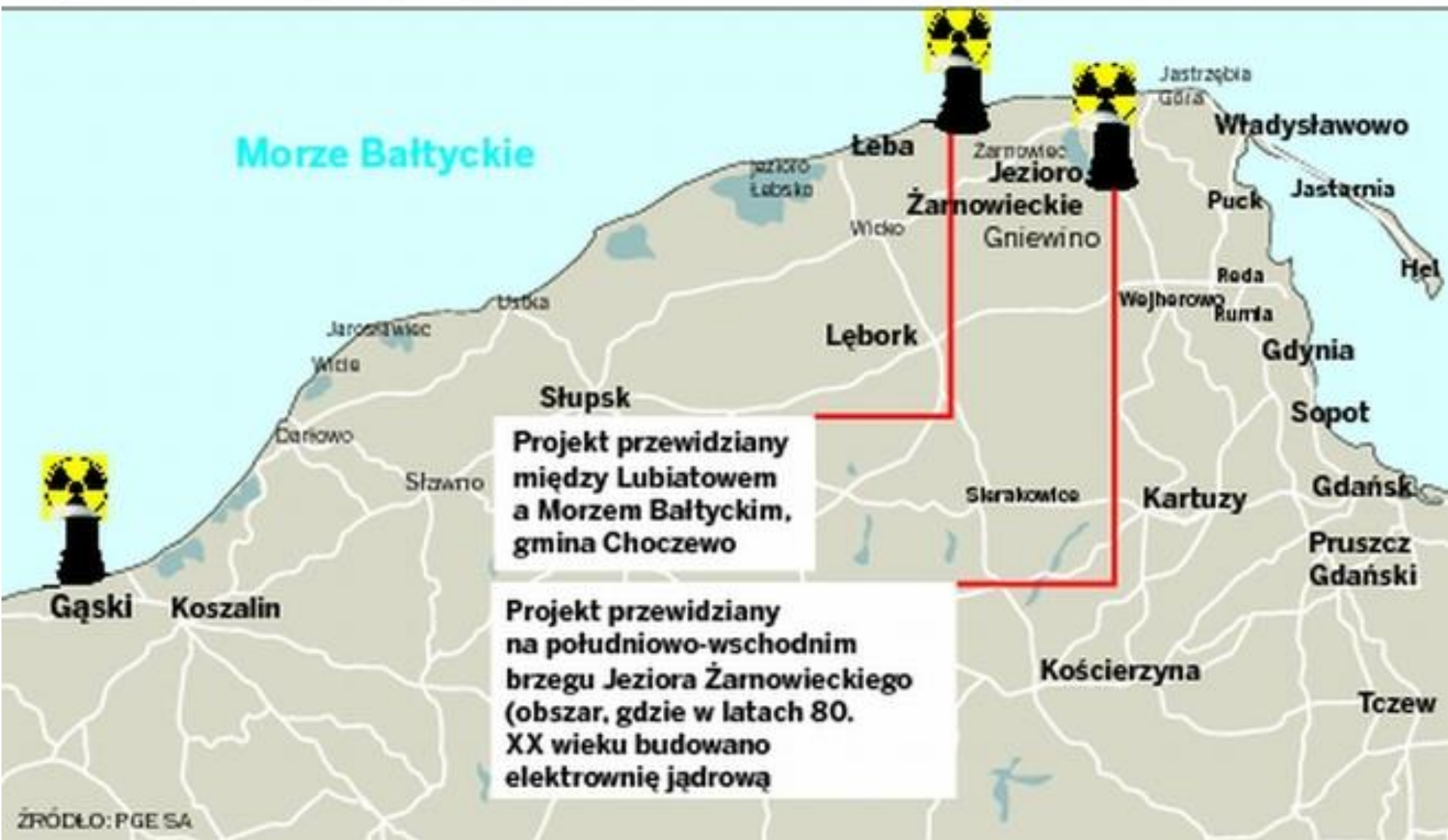

Główne ośrodki przemysłu celulozowo-papierniczego w Polsce

Jednym z podstawowych czynników lokalizacji budowy elektrowni atomowej jest dostęp do bardzo dużej ilości wody niezbędnej do chłodzenia reaktora.

Projektowane miejsca pod pierwszą w Polsce elektrownię jądrową

3. Czynniki lokalizacji przemysłu – walory przyrodniczo krajobrazowe

Dolina Rospudy

Energochłonne zakłady przemysłowe, takie jak huty aluminium czy żelaza, buduje się w niewielkiej odległości od **bazy energetycznej**.

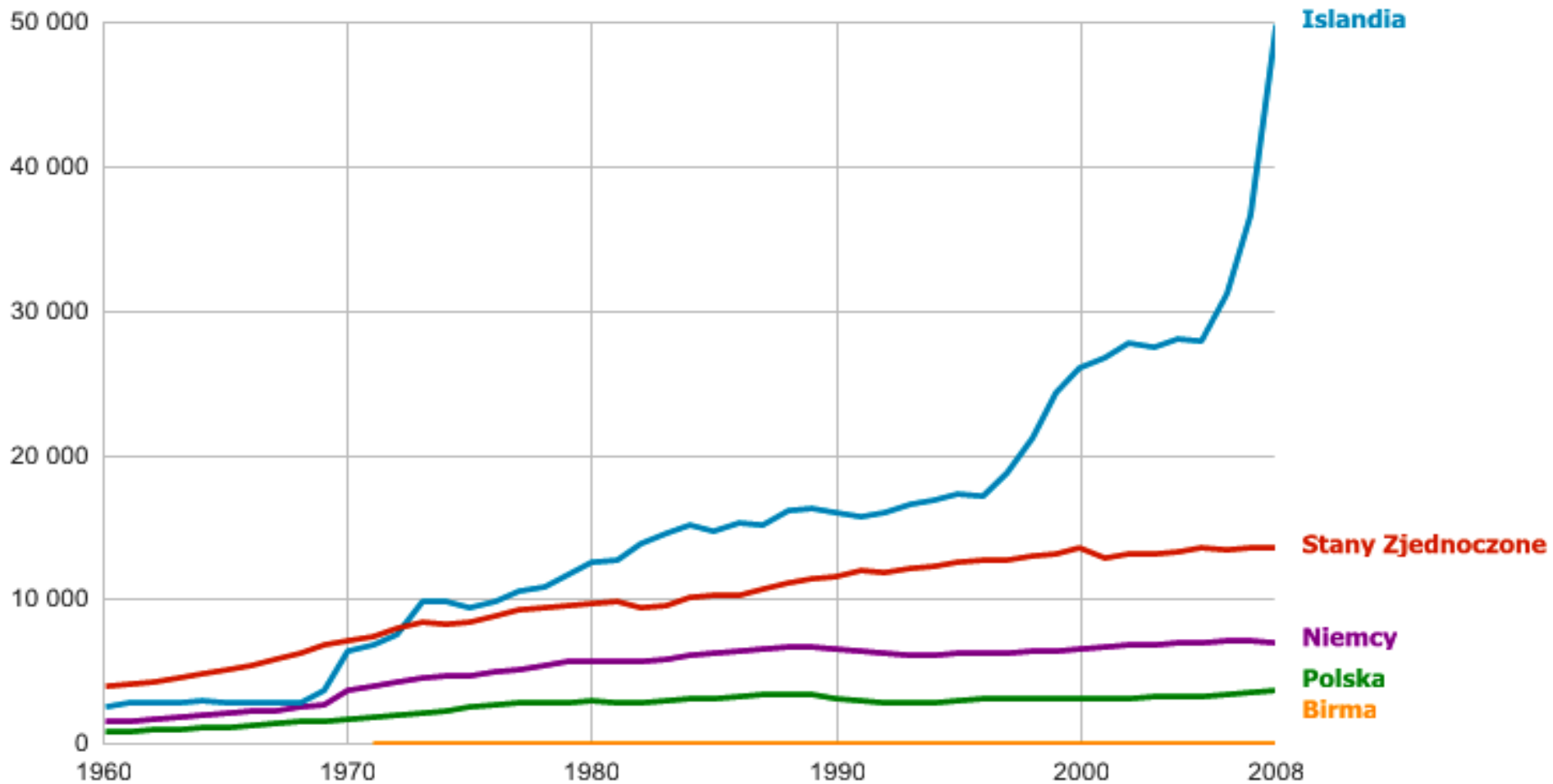
Elektrownia geotermalna

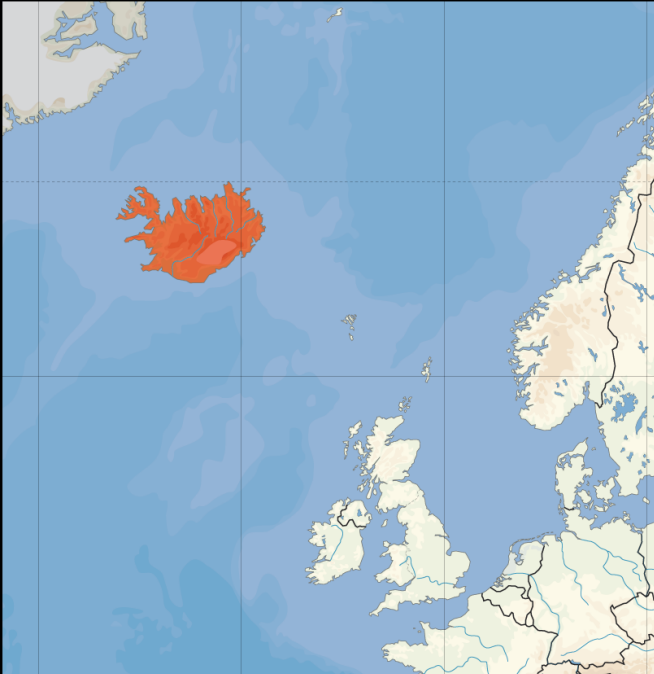

Liczba ludności (2011)

- całkowita - 311 058
- gęstość zaludnienia 2.5 osób/km²

Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w wybranych krajach (kWh/1 osobę)

Huta stali

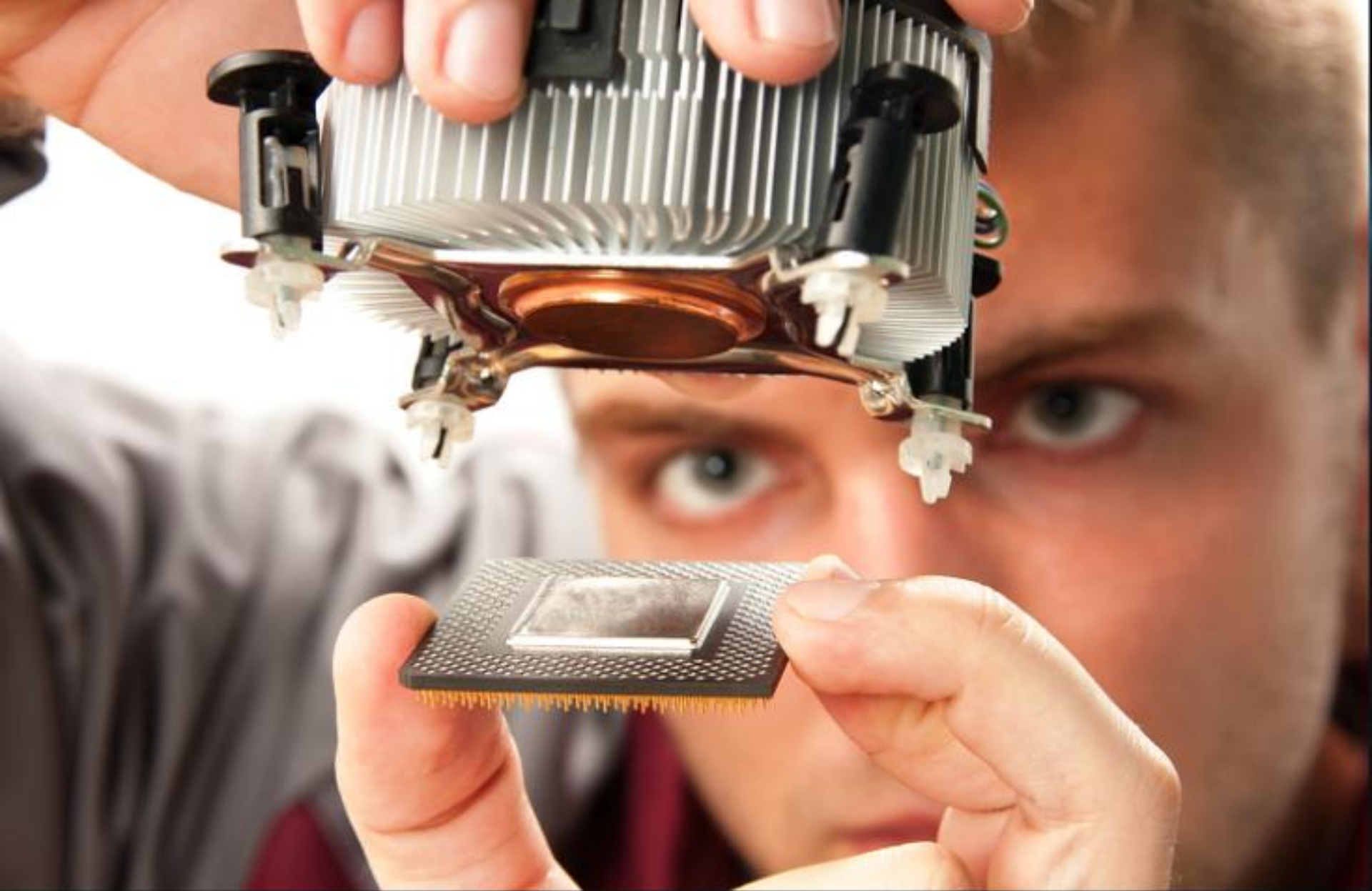

Liczba ludności (2011)

- całkowita - 311 058
- gęstość zaludnienia 2.5 osób/km²

Huta aluminium

Pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu

Ważnym czynnikiem lokalizacji zakładów produkcyjnych są **zasoby siły roboczej i jej kwalifikacje.**

Duże zasoby taniej siły roboczej to najważniejszy czynnik lokalizacji przemysłu odzieżowego.

m. in. brakom miejsca

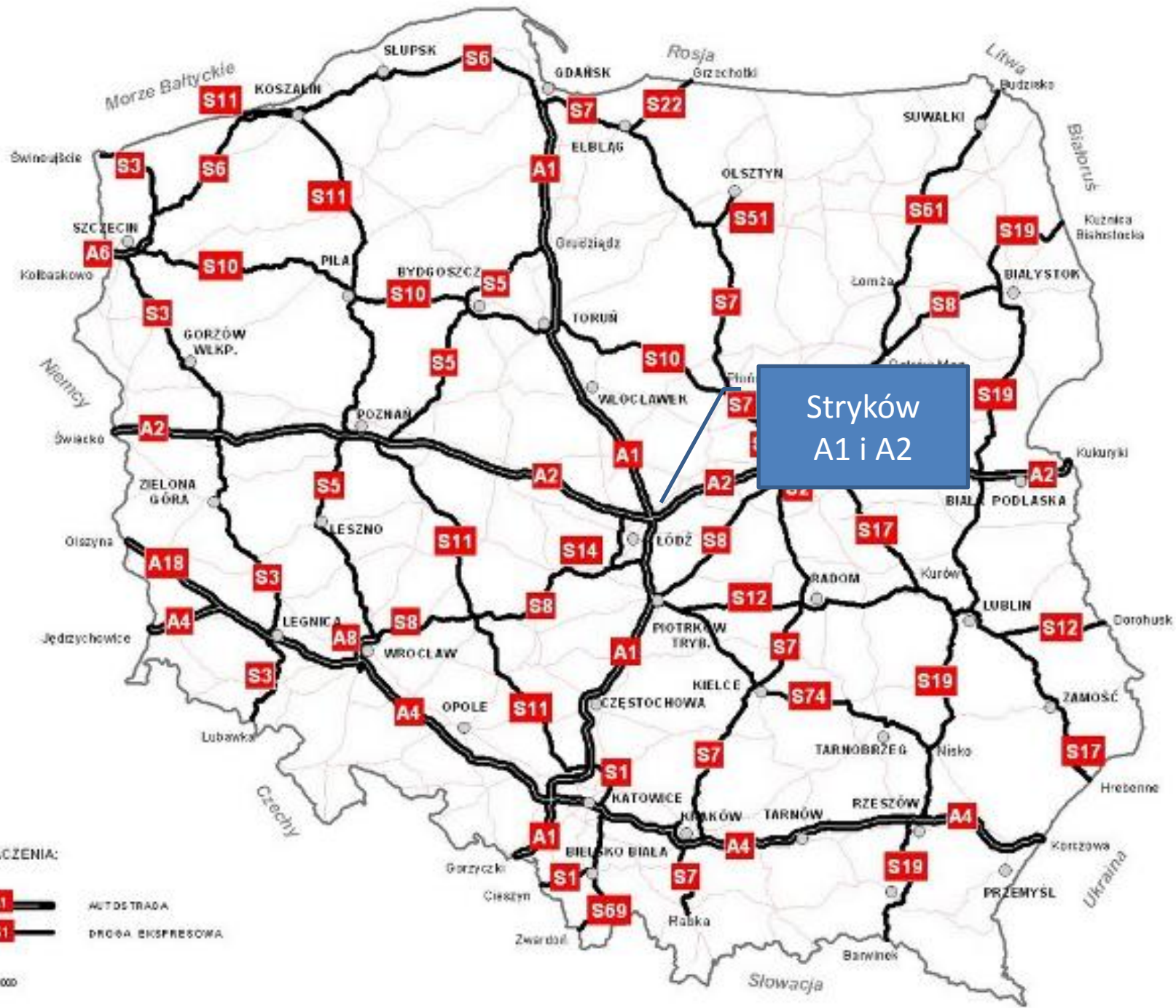
Zakłady przemysłu wysokiej technologii często powstają w pobliżu wyższych uczelni oraz instytutów badawczych, gdyż dużą rolę odgrywa w nich **zaplecze naukowo-badawcze**.

Rynek zbytu jest ważnym czynnikiem lokalizacji zakładów produkujących towary o krótkim terminie przydatności.

Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna ułatwia zakładom przemysłowym dostęp do rynków zbytu.

Stryków
A1 i A2

OZNACZENIA:

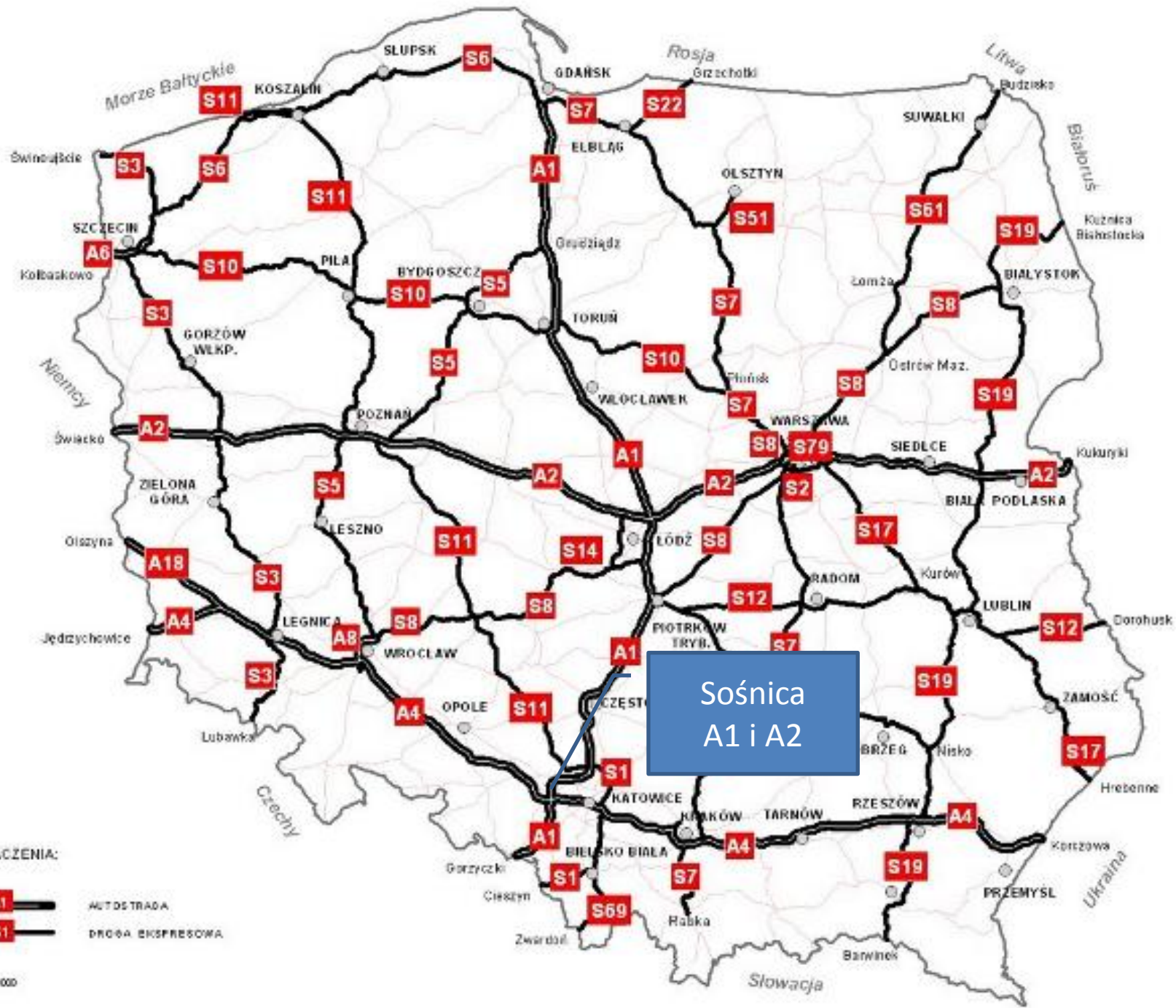
A1 AUTOSTADA
S1 DROGA EKSPRESOWA

1:250000

Tulipan Park Stryków

Sośnica
A1 i A2

OZNACZENIA:

AUTOSTRADA
DRÓGA EKSPRESOWA

1:250000

korzyści aglomeracji

- niższe koszty inwestycji i produkcji
- łatwiejszy dostęp do infrastruktury technicznej i lepsze jej wykorzystanie
- większe możliwości pozyskania wysoko kwalifikowanych pracowników
- bliskość przedsiębiorstw usługowych, w tym specjalizujących się w obsłudze działalności produkcyjnej
- bliskość chłonnych rynków zbytu
- możliwość specjalizacji produkcji
- większe możliwości kooperacji z innymi zakładami

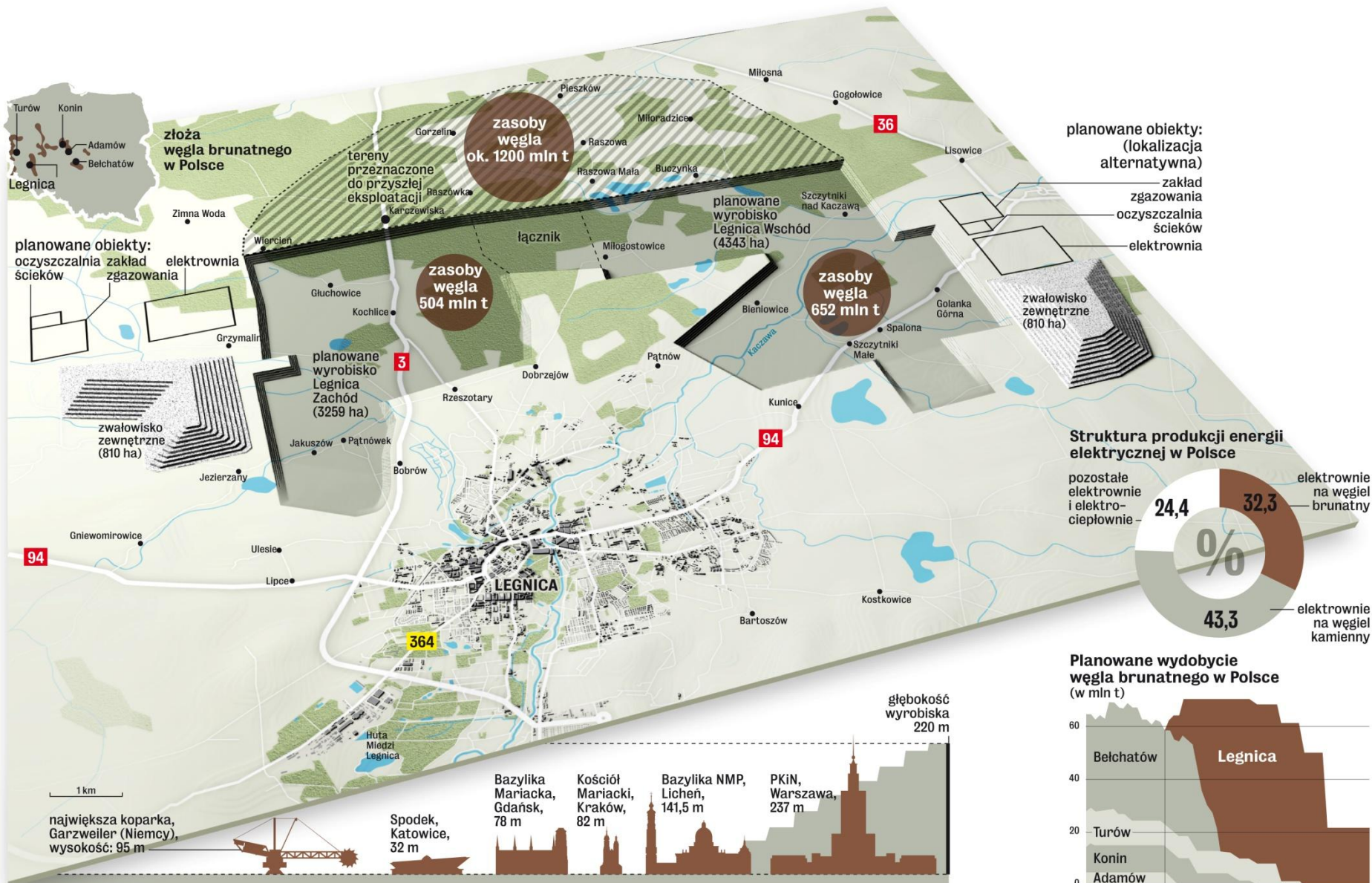
niekorzyści aglomeracji

- ograniczenia związane z dostępem do odpowiednio dużych terenów przemysłowych
- nadmierne obciążenie infrastruktury, uniemożliwiające podłączenie kolejnego zakładu do istniejącej sieci, np. energetycznej
- przeludnienie obszaru aglomeracji, skutkujące m.in. brakiem mieszkań lub bardzo wysokimi ich cenami
- bardzo wysokie koszty zakupu bądź dzierżawy ziemi pod nowe inwestycje
- zanieczyszczenie środowiska

Deglomeracja – przenoszenie zakładów produkcyjnych z terenów zurbanizowanych (miejskich) na obszary wiejskie

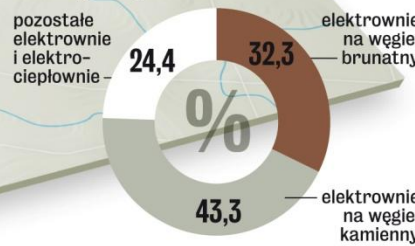
O lokalizacji zakładów przemysłowych często decydują czynniki społeczne. Do rezygnacji z danej inwestycji mogą przyczynić się np. protesty mieszkańców.

planowane obiekty:
(lokalizacja alternatywna)

- zakład zgazowania
- oczyszczalnia ścieków
- elektrownia

Struktura produkcji energii elektrycznej w Polsce

Planowane wydobycie węgla brunatnego w Polsce (w mln t)

największa koparka, Garzweiler (Niemcy), wysokość: 95 m

Spodek, Katowice, 32 m

Bazylika Mariacka, Gdańsk, 78 m

Kościół Mariacki, Kraków, 82 m

Bazylika NMP, Licheń, 141,5 m

PKIN, Warszawa, 237 m

głębokość wyrobiska 220 m

STOP KOPALNI
ODKRYWKOWEJ
MIEJSKA GÓRKA
KROBIA
PONIEC

STOP ODKRYWCE

STOP KOPALNI
ODKRYWKOWEJ
MIEJSKA GÓRKA
KROBIA
PONIEC

STOP KOPALNI
ODKRYWKOWEJ
MIEJSKA GÓRKA
KROBIA
PONIEC

STOP KOPALNI
ODKRYWKOWEJ
MIEJSKA GÓRKA
KROBIA
PONIEC

STOP KOPALNI
ODKRYWKOWEJ
MIEJSKA GÓRKA
KROBIA
PONIEC

WYNOCH...
z NASZE...
Ziemi !!!

STOP KOPALNI
ODKRYWKOWEJ
MIEJSKA GÓRKA
KROBIA
PONIEC

NI...
ODKRYWC...

STOP ODKRYWCE !!!
LUBIN LEGNICA ŚCINAWA
PROGHOWICE MIKKOWICE R

STOP
ODKRYWCA
STOP
ODKRYWCA

Dominujący czynnik lokalizacji	Działy przemysłu
baza surowcowa	hutnictwo, przemysł: drzewno-papierniczy, mineralny, owocowo-warzywny, cukrowniczy, rybny
baza energetyczna	hutnictwo (zwłaszcza metali nieżelaznych, np. aluminium czy miedzi)
dostęp do wody	przemysł: włókienniczy, chemiczny, spożywczy, papierniczy; energetyka, hutnictwo
rynek zbytu	przemysł: maszynowy, środków transportu, spożywczy, chemiczny, materiałów budowlanych
siła robocza	przemysł włókienniczy i elektromaszynowy (np. elektrotechniczny, elektroniczny)
zaplecze naukowo-badawcze	przemysł: elektrotechniczny, elektroniczny, chemii organicznej, farmaceutyczny